

Beschrijving beschermt Waddennatuur

Om de effecten van grootschalige activiteiten in de Waddenzee te kunnen beoordelen, moet je weten wanneer het systeem onherstelbare schade oploopt. Daar heb je eerst definities van typen natuur en kwantitatieve beschrijvingen voor nodig, maakt een verkenning van Wageningen IMARES duidelijk. Beleidsmakers kunnen daar vervolgens de grenzen mee stellen voor menselijke gedragingen.

Satellietbeeld van de Waddenzee bij Vlieland.

Wageningen IMARES onderzoekt de bruikbaarheid van het begrip natuurgrens, ofwel de grenzen waarbinnen een ecosysteem zich nog kan herstellen van aantasting. “Een scholekster moet bijvoorbeeld een bepaalde hoeveelheid voer per dag binnenkrijgen”, legt projectleider Norbert Dankers uit. “Dat moet er niet alleen qua kilo’s zijn, maar ook moet de vogel de tijd hebben zijn voedsel te vinden, zonder al teveel verstoring, en moet het niet te diep onder water of in de bodem liggen. Als het vissen op schelpdieren niet ingrijpt op deze ecologische voedselbehoefte, blijf je binnen de natuurgrenzen.”

Natuurtype

Het probleem bij het opstellen van deze natuurgrenzen – parameters met bijbehorende grenswaarden – is dat de natuur zelf helemaal geen grenzen stelt, zegt Dankers. “Als je een heideveld omploegt komt er wel iets terug, maar dat is een ander natuurtype. Daarom is het essentieel om eerst natuurtypen te bepalen. Op een typische hoge kwelder groeit bijvoorbeeld een wadplantje in een bepaalde dichtheid en er is een bepaald oppervlak met open plekken en andere planten. De grens komt dan neer op het moment waarop je vindt dat het natuurtype verandert, en waar dat dan door komt.”

De natuurtypen worden ook nog eens beïnvloed door tal van factoren. Hoe vaak moet een mosselbank droogvallen om hem droogvallend te mogen noemen, en hoeveel oesters mogen erop voorkomen bijvoorbeeld. Het IMARES-rapport laat onder meer zien dat een mosselbank lang aan de definitie van mosselbank voldoet. In zijn *Normal Operating Range* kan bedekking variëren van tachtig tot vijf procent. “Als een mosselbank tachtig procent bedekt is kun je er best vissen of veel scholeksters hebben lopen. Maar is het maar vijf procent en er volgt storm of vogelvraat, dan kan het een ander natuurtype worden”, zegt Dankers.

Bij het omschrijven van natuurtypen moet ook worden aangegeven door welke factoren ze worden bepaald. Dat zijn er tamelijk veel, en deels zijn die nog onbekend, zo werd duidelijk uit het onderzoek. Ook is er nooit één factor die bepaalt of een systeem verandert. “In een strenge winter sterven bijvoorbeeld veel kokkels, en hele stukken wormenwad kunnen als er voldoende gunstige factoren zijn ook weer mosselbank worden. Het is een dynamisch systeem”, aldus Dankers.

Vereenvoudiging

De verkenning maakt duidelijk dat bij vergunningaanvragen voor activiteiten steeds opnieuw moet worden gekeken naar de effecten op natuur, maar dat wordt met de beschrijvingen wel iets eenvoudiger. Een betere beschrijving van natuurtypen helpt verder bij het behoud en herstel van soorten en habitattypen, en is dus nuttig voor het Natura 2000-regime.

Het advies is om die beschrijving van natuurtypen niet alleen kwalitatief maar ook zo kwantitatief mogelijk te doen. Het gros van de informatie daarvoor is uit bestaande inventarisaties te halen, en uit referentiesituaties.

Cluster	Ecologische hoofdstructuur
Informatie:	www.kennisonline.wur.nl
Contact:	Norbert.Dankers@wur.nl 0317 - 48 70 79